

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кафедра загального землеробства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ КОМПОНЕНТИ
ВСТУП ДО ФАХУ**

для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньої програми «Агрономія» спеціальності 201 «Агрономія»
галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

м. Кропивницький - 2024

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до дисципліни
3. Мета і завдання дисципліни
4. Формат дисципліни
5. Результати навчання
6. Обсяг дисципліни
7. Ознаки дисципліни
8. Пререквізити
9. Технічне і програмне забезпечення
10. Політика курсу
11. Навчально-методична карта дисципліни
12. Система оцінювання та вимоги
13. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Вступ до фаху
Рік навчання	2024-2025 навчальний рік
Викладач	Тамара Шепілова, доцент кафедри загального землеробства, к.с.-г. н.
Контактний телефон викладача	(0522)390552 – викладацька кафедри загального землеробства
Е-mail викладача	shepilova.tamara@gmail.com
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій зі здобувачами, розміщеному на інформаційному стенді кафедри та http://moodle.kntu.kr.ua/ курс «Вступ до фаху». Онлайн консультації за попередньою домовленістю ZOOM https://us04web.zoom.us/j/76082154286?pwd=Qm5DRU1HejJmTmVoVINYQTgwZnBPUT09 або Viber (+380665190496) в робочі дні з 9.00 до 15.00. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту

2. Анотація до компоненти

Компонента “Вступ до фаху” передбачає формування у здобувачів уявлень про агрономію як науку і її зв’язок з іншими науками, визначення основних аспектів базових технологічних дисциплін при підготовці фахівців напрямку “Агрономія”. Сучасні методи вирощування сільськогосподарських культур, з врахуванням зональних ґрунтово-кліматичних умов, особливості екологічно чистих технологій. Ознайомлення здобувачів з основними формами навчального процесу, особливостями агрономічної праці в господарстві, обов’язками основних агрономічних посад.

3. Мета і завдання компоненти

Мета компоненти - формування загальної уяви про сільське господарство, агрономію, землеробство, ґрунт та його родючість, технології вирощування польових культур, екологічні проблеми в аграрному секторі України.

Завдання - отримання здобувачами знань та навиків з агрономії, землеробства, екологічних проблем аграрного сектору; знати сучасні технології вирощування сільськогосподарських культур, з врахуванням зональних ґрунтово-кліматичних умов, особливості органічного землеробства.

4. Формат компоненти

Для денної форми навчання:

Викладання курсу передбачає для засвоєння компоненти традиційні лекційні заняття із застосуванням електронних презентацій, поєднуючи із практичними роботами.

Формат очний (offline / Face to face)

Для заочної форми навчання:

Під час сесії формат очний (offline / Face to face), у міжсесійний період – дистанційний (online).

5. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти наступними загальними компетентностями:

- ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

Результати навчання:

- ПРН6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

6. Обсяг компоненти

Вид заняття	Кількість годин	
	Очна форма	Заочна форма
лекції	16	4
практичні	16	2
самостійна робота	58	84
всього	90	90

7. Ознаки компоненти

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів/годин	Кількість змістовних модулів	Вид підсумкового контролю	Обов'язкова/вибіркова
2024-2025	1	1	201 Агрономія	3/90	2	залік	Обов'язковий освітній компонент спеціальної (фахової) підготовки

8. Пререквізити

Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, компонента вивчається на 1-у курсі, передбачає набуття знань про агрономію та сільське господарство. Після дисципліни Вступ до фаху викладаються наступні дисципліни: ґрунтознавство з основами геології, землеробство, фізіологія рослин, рослинництво, кормовиробництво, агрохімія та еколого-адаптивні системи застосування добрив.

9. Технічне і програмне забезпечення

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією та викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, викладачами та підготовки (друку) рефератів і самостійних робіт.

10. Політика курсу

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропущені заняття повинні бути відпрацьовані не пізніше, ніж за тиждень до залікової сесії.

Поведінка на заняттях:

Недопустимість: запізнь на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті здобувачі, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу в ЦНТУ; Положення про критерії оцінювання здобувачів вищої освіти в ЦНТУ; Положення про рубіжний контроль успішності та сесійну атестацію здобувачів вищої освіти ЦНТУ; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

11. Навчально-методична карта компоненти

Тиждень, дата, академічні години	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття)/ формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Завдання сільського господарства							
Тиж.1 (за розкладом) 2 год.	Тема 1. Основне призначення та особливості сільського господарства 1.1. Структура сільського господарства 1.2. Проблеми аграрного сектору	Лекція / Face to face	Презентація	1, 3, 6, 14 moodle.kntu.kr. ua курс Вступ до фаху	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: Розвиток сільськогосподарської освіти, 2 год.	4 балів	Самостійна робота до наступної лекції
Тиж. 1 (за розкладом) 2 год.	Тема 1. Морфологічні особливості зернових культур.	Практичне заняття / Face to face	Методичні рекомендації	16	Опрацювати матеріал практичного заняття 2 год.	5 балів	До наступного заняття
Тиж. 2 (за розкладом) 2 год.	Тема 2. Поняття про агрономію. 2.1. Поняття про агрономічні науки 2.2. Взаємозв'язок землеробства і тваринництва	Лекція / Face to face	Презентація	1, 2, 3, 8, 12 moodle.kntu.kr. ua курс Вступ до фаху	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: Історія розвитку землеробських знарядь, 2 год.	4 балів	Самостійна робота до наступної лекції
Тиж. 2 (за розкладом) 2 год.	Тема 2. Зернові бобові культури.	Практичне заняття / Face to face	Методичні рекомендації	16	Опрацювати матеріал практичного заняття 2 год.	5 балів	До наступного заняття

Тиж. 3 (за розкладом) 2 год.	Тема 3. Фактори життя рослин. 3.1. Космічні та земні фактори життя рослин 3.2. Значення зернових та бобових культур в аграрному секторі	Лекція / Face to face	Презентація	2, 3, 9, 12, moodle.kntu.kr.ua курс Вступ до фаху	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: Виникнення землеробства, 2 год.	4 балів	Самостійна робота до наступної лекції
Тиж.3 (за розкладом) 2 год.	Тема 3. Технічні культури.	Практичне заняття / Face to face	Методичні рекомендації	16	Опрацювати матеріал практичного заняття 2 год.	5 балів	До наступного заняття
Тиж. 4 (за розкладом) 2 год.	Тема 4. Ґрунт та його родючість. Значення біологічного азоту у відтворенні родючості ґрунту. 4.1. Поняття про ґрунт 4.2. Показники родючості ґрунту 4.3. Значення біологічного азоту	Лекція / Face to face	Презентація	1, 5, 6, 10, 11 moodle.kntu.kr.ua курс Вступ до фаху	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: Наукові підходи до раціонального використання земельних ресурсів, 2 год.	4 балів	Самостійна робота до наступної лекції
Тиж.4 (за розкладом) 2 год.	Тема 4. Прядивні культури.	Практичне заняття / Face to face	Методичні рекомендації	16	Опрацювати матеріал практичного заняття 2 год.	4 балів	До наступного заняття
Тиж. 4	Змістовий контроль № 1	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua курс Вступ до фаху	Виконати тестове завдання	15 балів	До наступного заняття
Змістовий модуль 2. Види та особливості технологій вирощування сільськогосподарських культур							
Тиж. 5 (за розкладом) 2 год.	Тема 5. Значення сільськогосподарської метеорології в землеробстві. 5.1. Поняття про метеорологічні величини 5.2. Несприятливі погодні явища та їх вплив на розвиток культур	Лекція / Face to face	Презентація	4, 6, 9, 15, moodle.kntu.kr.ua курс Вступ до фаху	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: Забруднення атмосферного повітря і заходи боротьби з ним, 2 год.	4 балів	Самостійна робота до наступної лекції
Тиж. 5 (за розкладом) 2 год.	Тема 5. Олійні культури.	Практичне заняття / Face to face	Методичні рекомендації	16	Опрацювати матеріал практичного заняття 2 год.	5 балів	До наступного заняття

Тиж. 6 (за розкладом) 2 год.	Тема 6. Склад, структура і функції агротехнологій та окремих технологічних етапів. 6.1. Класифікація технологій вирощування культур 6.2. Значення і особливості сидератів	Лекція / Face to face	Презентація	2, 3, 8, 12, moodle.kntu.kr.ua курс Вступ до фаху	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: Основні фактори життя культурних рослин, 2 год.	4 балів	Самостійна робота до наступної лекції
Тиж. 6 (за розкладом) 2 год.	Тема 6. Кормові злакові трави	Практичне заняття / Face to face	Методичні рекомендації	16	Опрацювати матеріал практичного заняття 2 год.	5 балів	До наступного заняття
Тиж. 7 (за розкладом) 2 год.	Тема 7. Адаптивні технології. Особливості застосування технології No-till. 7.1. Адаптивний потенціал 7.2. Нульовий обробіток ґрунту	Лекція / Face to face	Презентація	1, 3, 6, 10, 13 moodle.kntu.kr.ua курс Вступ до фаху	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: Переваги та недоліки нульового обробітку ґрунту, 2 год.	4 балів	Самостійна робота до наступної лекції
Тиж. 7 (за розкладом) 2 год.	Тема 7. Кормові бобові трави	Практичне заняття / Face to face	Методичні рекомендації	16	Опрацювати матеріал практичного заняття 2 год.	5 балів	До наступного заняття
Тиж. 8 (за розкладом) 2 год.	Тема 8. Особливості ведення органічного землеробства. Застосування системи точного землеробства 8.1. Принципи виробництва та переробки органічної продукції 8.2. Поняття про систему точного землеробства	Лекція / Face to face	Презентація	2, 3, 6, 9, 10, moodle.kntu.kr.ua курс Вступ до фаху	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: Історичні передумови становлення органічного удобрення в землеробстві України, 2 год.	4 балів	Самостійна робота
Тиж. 8 (за розкладом) 2 год.	Тема 8. Основні агрономічні посадки.	Практичне заняття / Face to face	Методичні рекомендації	16	Опрацювати матеріал практичного заняття 2 год.	4 балів	Здати практичну роботу
Тиж. 8	Змістовий контроль № 1	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua курс Вступ до фаху	Виконати тестове завдання	15 балів	До кінця тижня

12. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю: залік.

Контроль знань і умінь здобувачів (поточний і підсумковий) з компоненти «Вступ до фаху» здійснюється згідно кредитної трансферно-накопичувальної системи організації навчального процесу. Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів. Він складається з рейтингу навчальної роботи (міра засвоєння теоретичних знань, рівень оволодіння практичними вміннями і навичками, здатність до самостійної роботи, стан відвідування занять, активність, своєчасне проходження контрольних заходів).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням компоненти

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і здобувачів на першому занятті:

Критерії оцінки заліку:

- «зараховано» - здобувач вищої освіти має стійкі знання про основні поняття дисципліни, може сформулювати взаємозв'язки між поняттями.

- «незараховано» - здобувач вищої освіти має значні пропуски в знаннях, не може сформулювати взаємозв'язку між поняттями, що вивчаються в курсі, не має уявлення про більшість основних понять дисципліни, що вивчається.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної компоненти, яка виводиться як сума проміжних оцінок.

Вимоги до письмової роботи (заочна форма навчання):

Вивчення компоненти передбачає обов'язкове виконання здобувачами вищої освіти заочної форми навчання письмової домашньої контрольної роботи за індивідуальним варіантом відповідно до порядкового номера здобувача вищої освіти за списком в навчальних журналах академгрупи. Завдання та вимоги до виконання контрольної містяться в Навчально-методичному комплексі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі при вивченні компоненти «Вступ до фаху»

Поточне тестування та самостійна робота												Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	тест	ЗК1	T5	T6	T7	T8	тест	ЗК2	
9	9	9	8	15	50	9	9	9	8	15	50	100

Примітка: T1, T2, ..., T7 – навчальні тижні

13. Рекомендована література
Основна

1. Землеробство : Підручник І. Д. Примака, Л. В. Єзерківська, Ю. В. Федорук та ін.; За ред. І. Д. Примака. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. 578 с.
2. Агрономічне ґрунтознавство. І. Д. Примака, В. І. Купчик, М. В. Лозінський, М. В. Войтовик та ін.; За ред. І. Д. Примака. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 580 с
3. Введення до спеціальності : навч. посіб. за ред. Примака І. Д., Примака О. І. К. : Центр учбової літератури, 2009. 392 с.

4. Барановська Л. В., Дьомін А. І., Побережна Л. Л. Вища освіта України і Болонський процес : Навчально-методичний посібник з організації самостійної роботи студентів та аспірантів вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації за вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Біла Церква, 2007. 108 с.
5. Бур'яни в землеробстві України: прикладна гербологія. І. Д. Примак, Ю. П. Манько, С. П. Танчик та ін. ; За ред. І. Д. Примака та Ю. П. Манька. Біла Церква, 2005. 664 с.
6. Загальне землеробство. В. О. Єщенко, П. Г. Копитко, В. П. Опришко, А. П. Бутило та ін.; За ред. В. О. Єщенка. К. : Вища освіта, 2004. 336 с.
7. Кривов В. М. Екологічно безпечне землекористування Лісостепу України. Проблема охорони ґрунтів. К. : Урожай, 2008. 302 с.
8. Наукові основи землеробства. І. Д. Примак, В. А. Вергунов, В. Г. Рошко та ін.; За ред. І. Д. Примака. Біла Церква, 2005. 408 с.
9. Ресурсозберігаючі технології механічного обробітку ґрунту в сучасному землеробстві України. І. Д. Примак, В. О. Єщенко, Ю. П. Манько, М. І. Трегуб та ін. ; За ред. І. Д. Примака. К. : Квіц, 2007. 272 с.
10. Рослинництво : Підручник. С. М. Каленська, О. Я. Шевчук, М. Я. Дмитришак, О. М. Козяр та ін. ; За ред. О. Я. Шевчука. К. : НАУУ, 2005. 502 с.
11. Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності: навч.-метод. посіб. Витвицька О. Д., Кулаєць М. М., Демешкант Н. А. та ін. К. : АграрМедіаГруп, 2011. 333 с.
12. Теоретичні основи загального землеробства: навч. посібн. І. Д. Примак, В. І. Купчик, О. І. Ряба, Г. І. : Демидась, В. О. Єщенко; За ред. І. Д. Примака. К. : Центр учбової літератури, 2012. 528 с.
13. Сільськогосподарська метеорологія і кліматологія. І. Д. Примак, А. М. Польовий, І. П. Гамалій; За ред. І. Д. Примака. Біла Церква, 2008. 488 с.
14. Історія агрономічної науки і техніки: Навчальний посібник. І. Д. Примак, В. М. Ткачук, Л. В. Центило, О. І. Примак, С. М. Каленська; За ред. І. Д. Примака. Вінниця: ТОВ «НіланЛТД», 2014. 262 с.
15. Адаптивні системи землеробства : Навч. посібник. В. П. Гудзь, І. Д. Примак, М. Ф. Рибак та ін. ; За ред. В. П. Гудзя. К. : Центр учбової літератури, 2007. 336 с.

16. Вступ до фаху. Метод. реком. до проведення практ. робіт для здобувачів. спец. 201 – Агрономія. Т. П. Шепілова, Ю. В. Мащенко. М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т, каф. загального землеробства. Кропивницький : ЦНТУ, 2023. 66 с.

Додаткова

17. Грабовська Т. О. Студентське самоврядування. К. : Видавничий центр НАУ, 2004. 46 с.
18. Дем'янюк Т. Виховний процес у вищому закладі освіти. К. : Редак. видав. відділ Рівненського гуманітарного ун-ту, 2003. 227 с.
19. Журавський В. С., Згуровський М. З. Болонський процес : головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти. К. : ІВЦ “Видавництво Політехніка”, 2003. 200 с.
20. Кремень В. Г. Освіта і наука України : шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи). К. : Грамота, 2003. 215 с.
21. Несприятливі метеорологічні умови в землеробстві : захист від них культурних рослин. І. Д. Примака, В. А. Вергунов, П. У. Ковбасюк та ін.; За ред. І. Д. Примака. К. : Кондор, 2006. 314 с.
22. Мащенко Ю. В., Семеняка І. М. Удосконалена технологія вирощування гречки в умовах північного Степу. Аграрна наука виробництву. К. : Національна академія аграрних наук України. 2014. № 3 (69). С. 14.
23. Шепілова Т. П., Петренко Д. І., Лещенко С. М., Васильковська К. В., Ковальов М. М. Науково обґрунтована оптимізація агротехніки вирощування сої. Scientific Progress & Innovations. 2023. № 26 (2). С. 56–59.
24. Васильковська К.В., Андрієнко О.О., Шепілова Т.П. Ефективність агродронів в системі точного землеробства. Аграрні інновації, 2023. № 17. С. 13-18.
25. Шепілова Т. П., Петренко Д. І., Лещенко С. М., Скриннік І. О., Артеменко Д. Ю. Ефективність застосування добрив на посівах сої в умовах Північного Степу України. Вісник ПДАА. 2021. № 1. С. 37–42.

Інформаційні ресурси

26. Курс «Вступ до фаху» на сайті дистанційної освіти ЦНТУ <https://moodle.kntu.kr.ua/course/view.php?id=1682>
27. Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського <https://library.kr.ua/>
28. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
29. Бібліотека Центральноукраїнського національного технічного університету <http://library.kntu.kr.ua/>

30. Репозитарій Центральноукраїнського національного технічного університету <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/>
31. Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України <http://dnsgb.com.ua/>
32. Кафедра загального землеробства Центральноукраїнського національного технічного університету <http://agro.kntu.kr.ua/>
33. Інституту сільського господарства Степу <https://isgs-naan.com.ua/>
34. Бібліотека Інституту сільського господарства Степу <https://isgs-naan.com.ua/members/login/>
35. База даних Scopus <https://www.scopus.com/freelookup/form/author.uri>
36. База даних Web of Science
<https://clarivate.com/webofsciencegroup/solutions/web-of-science/>
37. База даних Orcid <https://info.orcid.org/what-is-orcid/>
38. Департамент агропромислового розвитку Кіровоградської обласної державної адміністрації <https://apk.kr-admin.gov.ua/>